

DREPT FARMACEUTIC

DEFINIȚIA DREPTULUI MEDICAL

- ramură distinctă de drept;
- ansamblul normelor juridice care reglementează raporturile profesionale stabilite între prestatorii de servicii medicale și consumatorii de servicii medicale;
- *dreptul medical* este opera juristului, reglementând totalitatea drepturilor și a obligațiilor personalului medical față de pacient;
- *dreptul medical* vs *medicina legală*;
- *medicina legală* reprezintă opera medicului preocupat de informarea juristului asupra elementelor medicale utile sau necesare în momentul unei proceduri judiciare.

DREPTUL MEDICAL, ETICA MEDICALĂ ȘI BIOETICA

- *ethos* - obișnuință, obicei, datină, politețe
- practicarea medicinei presupune nu doar respectarea unor obligații juridice, ci și etice
- etica medicală reglementează aspectele morale ale practicii medicale
- Jurământul lui Hipocrate

Principiile etice în activitatea medicală sunt:

- respectarea autonomiei persoanei;
- respectul datorat vieții;
- principiul binefacerii (al beneficienței);
- principiul non-maleficienței.

Următoarele activități exced etica medicală:

- reclama medicală sau orice fel de publicitate, cu excepția celei permise de legislația țării respective și aprobată de organizațiile medicale naționale;
- plata unor sume de bani pentru cedarea sau trimiterea pacientului unui alt medic în vederea tratamentului;

- acceptarea sau vărsarea unei remunerații pentru îngrijiri acordate unui pacient care să nu fie justificate de serviciul îndeplinit.
- elementul principal al bioeticii și implicit al eticii medicale, îl constituie valorile privind *viața și sănătatea*;
- cercetarea medicală și unele aspecte ale bioeticii au constituit preocupări ale Consiliului Europei, care a adoptat în anul 1993 *Convenția de bioetică*;
- în medicină, bioetica reglementează domenii precum: clonarea, fertilizarea in vitro, experimentul medical, eutanasia;
- în domeniul bioeticii sunt incluse și aspectele privind *genomul uman*
- genomul uman a făcut obiect de studiu al bioeticii, fiind elaborată o Declarație de către Comitetul Internațional de Bioetică, prin care se atrăgea atenția asupra importanței protejării genomului uman pentru a putea fi salvată integritatea speciei umane;

DELIMITAREA DREPTULUI MEDICAL DE ALTE RAMURI DE DREPT

- relațiile sociale din sfera activității medicale sunt reglementate atât de norme proprii dreptului medical, cât și de normele altor ramuri de drept (dr. constituțional, dr. civil, dr. penal, dr. muncii, dr. familiei etc);
- relațiile sociale din sfera activității medicale nu sunt reglementate într-un unic act normativ, ci sunt dispersate într-o serie de acte normative, la care se adaugă prevederi ale Constituției, ale Codului civil, precum și ale Codul Penal.

➤ DELIMITAREA DREPTULUI MEDICAL DE DREPTUL CIVIL

- dreptul medical are numeroase legături cu dreptul civil;
- atât dreptul medical, cât și dreptul civil reglementează raporturile patrimoniale și personal-nepatrimoniale ce se stabilesc între persoane fizice și/sau juridice;
- obligațiile asumate de medic și pacient pe parcursul unei intervenții medicale sunt reglementate de normele Codului Civil (răspunderea civilă delictuală pentru malpraxis).

➤ ***DELIMITAREA DREPTULUI MEDICAL DE DREPTUL PENAL***

- în activitatea medicală se pot comite o serie de infracțiuni prevăzute în Codul penal, fie de către persoane care nu au dreptul de a exercita profesia de medic (**infr. de exercitare fără drept a unei profesii**), fie de către persoane care provoacă avorturi în afara instituțiilor medicale sau cabinetelor autorizate în acest scop (**infr. de întreruperea cursului sarcinii**)

➤ ***DELIMITAREA DREPTULUI MEDICAL DE DREPTUL FAMILIEI***

- prin faptul că exercită medicina de familie, tratând în același timp diverși membri ai aceleiași familii, despre a căror stare de sănătate poate sau are datoria de a informa ceilalți membri, specialistul din domeniul medical are o importantă interferență cu dreptul familiei;
- starea de sănătate a unuia dintre soți poate constitui motiv de divorț.

IZVOARELE DREPTULUI MEDICAL

➤ **NOȚIUNEA DE IZVOR DE DREPT**

- actul juridic cu valoare normativă în care sunt cuprinse regulile de drept;
- forma de exprimare a dreptului sau a normelor de drept;
- forma prin care dreptul în general, sau normele juridice în special, își exprimă conținutul sau sunt cunoscute;
- modalitatea prin care normele juridice devin reguli de conduită.

➤ CLASIFICAREA IZVOARELOR DE DREPT MEDICAL

În funcție de *forța lor juridică*, în cadrul sistemului de drept medical, se disting următoarele tipuri de izvoare:

- Izvoare *interne*
- Izvoare *internaționale*

❖ CLASIFICAREA IZVOARELOR INTERNE DE DREPT

- ✓ actele normative primare
- ✓ actele normative subordonate legilor
- ✓ actele normative emise de organizațiile nonguvernamentale
- ✓ izvoarele indirecte sau interpretative ale dreptului

ACTELE NORMATIVE PRIMARE

1. *Constituția României;*
2. *Legile organice;*
3. *Legile ordinare.*

1. Constituția României

- Legea fundamentală a țării;
- ocupă locul principal în ierarhia izvoarelor de drept, subordonându-se toate celelalte acte normative ale statului;
- în Titlul II, Cap. II (art. 22-48) din Constituția României sunt cuprinse o serie de dispoziții care au incidență în domeniul medical;
- art. 22 din Constituția României definește și garantează *dreptul la viață și la integritate fizică și psihică* a fiecărei persoane;
- art. 34 din Constituția României garantează dreptul fiecărei persoane la *ocrotirea sănătății*

- statul are obligația de a elabora o serie de măsuri pentru asigurarea igienei și a sănătății publice
- art. 47 din Constituția României consacră de asemenea, dreptul oricărei persoane la un nivel de trai decent, dreptul la asistență medicală în unitățile sanitare de stat și dreptul la concediu de maternitate plătit

2. Legile organice și legile ordinare

- reprezintă *principalul izvor de drept* în domeniul ocrotirii sănătății;
- se elaborează de către Parlament - *funcția legislativă*;
- sănătatea publică a fost reglementată și înainte de cel de-al doilea război mondial prin legi sanitare succesive;
- Legea nr. 3/1978 privind asigurarea sănătății populației -majoritatea articolelor sunt abrogate;

2.1. Legi organice și ordinare adoptate în domeniul dreptului medical

- Legea nr. 100/1998 privind asistența de sănătate publică;
- Legea spitalelor nr. 270/2003, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 306/2004 privind exercitarea profesiei de medic, precum și organizarea și funcționarea Colegiului Medicilor din România;
- Legea nr. 307/2004 privind exercitarea profesiei de asistent medical și a profesiei de moașă, precum și organizarea Ordinului Asistenților Medicali și Moașelor din România;
- Legea nr. 308/2004 privind exercitarea profesiei de medic dentist, precum și înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Medicilor Dentiști din România;
- Legea suplimentelor alimentare;
- Legea medicamentului;
- Legea drepturilor pacienților nr. 46/2003;
- Legea nr. 487/2002 a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice;

- Legea nr. 296/2002 privind acordarea asistenței medicale în România a cetățenilor străini în baza acordurilor, înțelegerilor, convențiilor sau protocoalelor internaționale de reciprocitate în domeniul sănătății, la care România este parte;

ACTELE NORMATIVE SUBORDONATE LEGILOR

1. *Hotărâri și ordonanțe ale guvernului*
2. *Regulamente, ordine, instrucțiuni, decizii, ori alte acte normative adoptate de Guvern, ministere sau de organe ale administrației centrale de stat, precum și ale organelor locale*

1. Hotărâri și ordonanțe adoptate de Guvern în domeniul dreptului medical

- O.G. nr. 124/1998 privind organizarea și funcționarea cabinetelor medicale;
- H.G. nr. 1115/1996 privind unele măsuri pentru reforma serviciilor medicale;
- H.G. nr. 2506/1969 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele legale de igienă, prevenire și combatere a bolilor transmisibile;
- O.U.G. nr. 144/2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România

2. Actele normative emise de organele centrale sau locale ale administrației publice în domeniul dreptului medical

- Ordinul ministrului sănătății nr. 536/1997 pentru aprobarea Normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației

ACTELE CU CARACTER NORMATIV ELABORATE DE ORGANISMELE NONGUVERNAMENTALE ÎN DOMENIUL DREPTULUI MEDICAL

Organismele nonguvernamentale reprezentative pentru profesiile medicale sunt:

- *Colegiul Medicilor din România*
- *Colegiul Medicilor Dentiști din România*
- *Colegiul Farmaciștilor din România*
- *Ordinul Asistenților Medicali și Moașelor din România*

IZVOARELE INDIRECTE DE DREPT MEDICAL

Izvoarele **indirecte** de drept medical sunt:

- ✓ **doctrina** - reprezintă ansamblul de concepții, opinii, analize și interpretări ale juriștilor asupra unor instituții din domeniul dreptului medical;
- ✓ **jurisprudența (practica judiciară)** - ansamblul soluțiilor cuprinse în hotărârile instanțelor judecătorești în materia dreptului medical;
- ✓ **practica extrajudiciară.**